

## Czy chomik europejski *Cricetus cricetus* powinien znaleźć się w *Polskiej czerwonej księdze zwierząt*?

Should the common hamster *Cricetus cricetus* be included in the *Polish Red Data Book of Animals*?

JOANNA ZIOMEK<sup>1</sup>, AGATA BANASZEK<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Zakład Zoologii Systematycznej  
Uniwersytet im. A. Mickiewicza  
61-614 Poznań, ul. Umultowska 89  
e-mail: jziomek@amu.edu.pl

<sup>2</sup>Zakład Genetyki i Ewolucjonizmu  
Instytut Biologii, Uniwersytet w Białymstoku  
15-950 Białystok, ul. Świerkowa 20B  
e-mail: banaszek@uwb.edu.pl

**Słowa kluczowe:** chomik europejski, kryteria IUCN, zmiana statusu, planowana ochrona.

**Abstrakt:** Chomik europejski *Cricetus cricetus* L., 1758 jest obecnie gatunkiem zagrożonym w europejskiej części zasięgu. W ustawie o ochronie przyrody z 2004 roku jest objęty ochroną ścisłą z zaznaczeniem, że wymaga ochrony czynnej. Obejmuje go ochroną Dyrektywa Siedliskowa Unii Europejskiej z roku 1992, która jest obowiązująca dla wszystkich państw członkowskich. Na *Polskiej czerwonej liście zwierząt* widnieje jako gatunek o nieznanym statusie (DD – data deficient). Inwentaryzacja przeprowadzona w Polsce w latach 1999–2005 wskazała istotne zmniejszenie do 25% poprzedniego areалу występowania chomika, fragmentację zasięgu, a także izolację polskiej populacji od ciągłego zasięgu europejskiego. Ponadto polskie populacje chomika mają niewielką zmienność genetyczną, gdyż stanowią brzegowe populacje dwóch linii filogenetycznych, a także stopniowo tracą zasoby zmienności na skutek niekorzystnych efektów fragmentacji zasięgu. Analizując sytuację chomika europejskiego w Polsce i porównując stan populacji z kryteriami IUCN (spełnione są kryteria A-B) zaproponowano zmianę statusu chomika na zagrożony (EN) oraz wprowadzenie tego gatunku do nowego wydania *Polskiej czerwonej księgi zwierząt*.